

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över promemorian En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan (Ds 2026:4)

Ert dnr S2026/00444

Domstolsverket har granskat promemorian mot bakgrund av den verksamhet som bedrivs av myndigheterna inom Sveriges Domstolar, dvs. utifrån hur förslaget kan tänkas påverka verksamheten ekonomiskt, organisatoriskt och utbildningsmässigt. Granskningen har även omfattat hur förslaget kan påverka verksamhetsstöd, arbetsformer och rättssäkerheten generellt.

Domstolsverket har följande synpunkter.

Försäkringskassan som del av Rättsväsendets digitalisering?

Utredningens förslag att Försäkringskassan ska bli en brottsbekämpande myndighet väcker frågan om myndigheten framgent bör ingå i Rättsväsendets digitalisering. I utredningen nämns att i den brottsutredande verksamheten handlar det framför allt om att informationsflödet mellan den brottsutredande verksamheten, åklagare och andra brottsbekämpande myndigheter kan ske på ett effektivt och säkert sätt (s. 210).

Domstolsverket ser detta som en stor fråga. Om Försäkringskassan skulle bli en del av Rättsväsendets digitalisering har det påverkan på samtliga RD-myndigheter och deras IT-system. Domstolsverket och domstolarna har redan idag ett fungerande digitalt informationsutbyte med Försäkringskassan. Skulle Försäkringskassan inkorporeras i Rättsväsendets digitalisering kan det förväntas påverka de digitala informationsflödena som helhet. Dagens tekniska lösningar för informationsutbyte mellan domstol och Försäkringskassan kommer då sannolikt att behöva modifieras eller byggas om.

Utredningens kostnadsanalyser

Utredningen konstaterar att de föreslagna åtgärderna kan medföra ökade kostnader för de allmänna domstolarna, bland annat genom att Försäkringskassans brottsbekämpande verksamhet kan leda till fler åtal och därmed fler mål i allmän domstol (avsnitt 12.5.8). Samtidigt gör utredningen ingen egentlig prognos över den framtida måltillströmningen, utan framhåller att effekterna är svåra att bedöma. Detta innebär att det är mycket svårt för Domstolsverket att avgöra om kostnadsökningarna kan hanteras inom befintliga ramar (avsnitt 12.6).

Kostnadsberäkningarna som presenteras är dessutom begränsade. De utgår från Domstolsverkets genomsnittskostnad för brottmål i tingsrätt och baseras på tre tänkta utfall; 50, 100 och 150 tillkommande mål, men avser enbart tingsrätterna. Någon motsvarande analys av kostnader i överinstanserna görs inte, med hänvisning till svårigheten att bedöma överklagandefrekvensen. Domstolsverket kan konstatera att det saknas möjlighet att närmare analysera överklagandefrekvensen, eftersom den statistik verket har inte kan brytas ned på brottsmisstankenivå i hovrätt.

Även de av utredningen använda styckkostnaderna innebär vissa osäkerheter (s. 467 f.). Styckkostnad för förmögenhetsbrott var 11 542 kr år 2025 medan ett genomsnittligt brottmål hade en styckkostnad om 15 399 kr. Det kan noteras att i verksamhetsgruppen *Förmögenhetsbrott* ingår andra typer av brott än bara bidragsbrott såsom stöld, penningtvätt och bedrägeri. Samtidigt visar tillgänglig statistik att antalet brottmål i tingsrätt med en eller flera brottsmisstankar rörande bidragsbrott har fördubblats under den senaste femårsperioden, vilket ytterligare understryker osäkerheten kring den framtida utvecklingen.

Vidare saknas en analys av påverkan på de allmänna förvaltningsdomstolarna, men det framgår av avsnitt 6.13.3 att Försäkringskassan kommer att fatta beslut som kan överklagas enligt 7 kap. brottsdatalagen. Det framgår av 7 kap. brottsdatalagen att sådana beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Sammantaget bedömer Domstolsverket att det råder en osäkerhet i fråga om förslagets ekonomiska konsekvenser för Sveriges Domstolar. Mot denna bakgrund ser Domstolsverket positivt på den föreslagna uppföljningen och utvärderingen av effekterna av utredningens förslag, såväl i denna som i tidigare promemorior (s. 409 ff.)

Detta yttrande har beslutats av rättschefen Peter Islander. Föredragande har varit juristen Karin Wennberg Boberg.

Peter Islander

Karin Wennberg Boberg